

**ECONOMIST
IMPACT**

En global plan för eliminering av livmoderhalscancer: lärdomar från Sverige

Med stöd från

Om denna rapport

En global plan för eliminering av livmoderhalscancer: lärdomar från Sverige är en rapport från Economist Impact, med stöd från MSD. Den undersöker i vilken utsträckning länder uppfyller och i vissa fall överträffar Världshälsoorganisationens (WHO) 90-70-90-mål för eliminering av livmoderhalscancer under detta århundrade. Rapporten beskriver den föredömliga prestation som gjorts av Sverige, som skulle kunna komma nära att eliminera livmoderhalscancer före år 2030. Den tittar också på andra utvalda länder, med en rad olika inkomstnivåer, hälsobehov i befolkningen och budgetbegränsningar, där livmoderhalscancer har gjorts till en viktig hälsoprioritet och där man nu kan skörda frukterna av sitt engagemang. Rapporten är baserad på, en fördjupad litteraturgranskning och insiktsfulla intervjuer med en rad globala och nationella experter på området, inklusive de som är involverade i politik, strategi och genomförande på såväl kollektiv som individuell nivå. Tack vare sammanställningen av dessa framgångshistorier avslutas rapporten med en 10-punktsplan tänkt att fungera som grundläggande rekommendationer för andra länder att överväga i sin strävan att eliminera livmoderhalscancer.

Vi kunde inte ha utvecklat denna rapport utan det kritiska bidrag och stöd vi fått från följande experter (i alfabetisk ordning):

Dr Nino Berdzuli, chef för Division of Country Health Programmes, WHO:s regionkontor för Europa, Schweiz

Professor Joakim Dillner, enhetschef vid Karolinska Universitetssjukhusets Center för

Cervixcancerprevention och FoU-chef vid Medical Diagnostics Karolinska, Sverige

Dr Marc Hagenimana, Ag. Director of Cancer Diseases Unit, Rwanda Biomedical Centre, Ministry of Health, Rwanda

Ulrika Årehed Kågström, generalsekreterare, Cancerfonden, Sverige

Professor Daniel Kelly OBE, Co-Chair, European Cancer Organisation HPV Action Network, Storbritannien

Professor Rui Medeiros, Professor of Virology and Molecular Oncology, Head of Molecular Oncology and Viral Pathology GRP; IPO Porto Board Director of NRN-LPCC-Portuguese League Against Cancer President of Association of European Cancer Leagues; Co-Chair of the European Cancer Organisation HPV Action Network, Portugal

Barbro Sjölander, ordförande, Nätverket mot gynekologisk cancer, Sverige

Dr Karin Sundström, huvudansvarig forskare och epidemiolog, Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset, Sverige

Economist Impact bär ensamt ansvaret för innehållet i denna rapport. De resultat och synpunkter som uttrycks i rapporten återspeglar inte nödvändigtvis sponsorns synpunkter.

Forskningen leddes av Emily Tiemann. Rapporten författades av Ingrid Torjesen och redigerades av Shaileen Atwal. Rob Cook övervakade forskningsprogrammet.

Sammanfattning

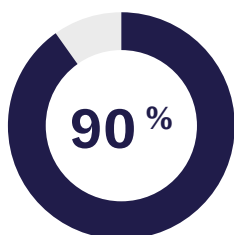
Livmoderhalscancer är en betydande global hälsoutmaning som påverkar över 604 127 kvinnor och leder till 342 000 dödsfall som kan förebyggas över hela världen.¹ Bara i Europa var det 30 447 nya fall och 13 437 dödsfall till följd av livmoderhalscancer.²

Om inte livmoderhalscancer begränsas och slutligen elimineras har det potentialen att destabilisera hela ekonomier och samhällen. Detta gäller i synnerhet i låg- och medelinkomstländer (LMIC), där otillräckliga resurser förblir en viktig folkhälsoutmaning som leder till ett stadigt ökande antal nya fall och dödsfall på grund av livmoderhalscancer.³ Utan snabba och materiella åtgärder förväntas den globala kostnaden för livmoderhalscancer öka till 682 miljarder USD mellan 2020 och 2050. Sjukdomen utgör följaktligen inte bara ett folkhälsoproblem utan ett betydande ekonomiskt problem.⁴

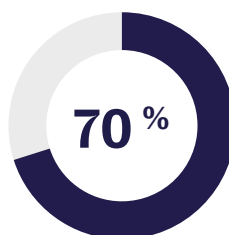
Som ett resultat av de anmärkningsvärda framstegen inom vetenskap och teknik är målet att eliminera livmoderhalscancer nu mer genomförbart än någonsin. Denna optimistiska uppfattning har spridit sig och förstärkts genom samlade ansträngningar och budskap från flera intressenter, inklusive beslutsfattare, patienter och patientorganisationer, biofarmaceutiska organisationer, forskare och sjukvårdspersonal. De konkreta planerna för att uppnå detta ambitiösa mål befinner sig emellertid fortfarande i sitt begynnelsestadium. Med utgångspunkt i Världshälsoorganisationens (WHO) globala strategi för eliminering av livmoderhalscancer som antogs av Världshälsoforsamlingen i augusti 2020,⁵ har många länder börjat utveckla nationella och regionala strategier för att uppnå detta högtsträvande mål. Bland de många målen för Europas plan mot cancer, som lanserades av Europeiska kommissionen år 2021, ingår till exempel att utrota livmoderhalscancer och andra cancerformer som orsakas av humant papillomvirus (HPV).⁶

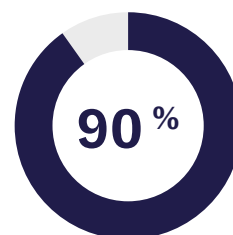
WHO:s 90-70-90-mål för att uppnå eliminering av livmoderhalscancer:

av alla flickor är fullständigt vaccinerade med HPV-vaccination vid 15 års ålder

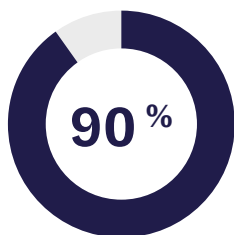

av alla vuxna kvinnor har genomgått screening med ett högpresterande test vid 35 års ålder och återigen vid 45 års ålder

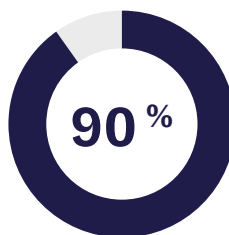

av alla vuxna kvinnor som identifierats med en sjukdom i livmoderhalsen får behandling

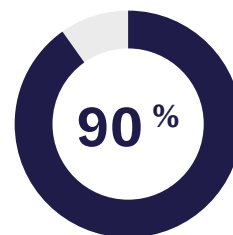
Europas plan mot cancer – mål för att utrota livmoderhalscancer:

av EU:s målpopulation av flickor ska vara fullständigt vaccinerade med HPV-vaccination och vaccinationen av pojkar ska ha ökat avsevärt senast år 2030

av EU:s målpopulation ska erbjudas screening för livmoderhalscancer senast 2025

av de lämpade patienterna har tillgång till ett övergripande cancercentrum senast år 2030

WHO uppskattar att investeringar i insatser för att uppnå 90-70-90-målen skulle tillföra världsekonomin 28 miljarder USD och förhindra 300 000 dödsfall i livmoderhalscancer före år 2030, över 14 miljoner år 2070 och över 62 miljoner år 2120.⁸ Framstegen mot att uppnå WHO:s 90-70-90-mål är mycket varierande både mellan och inom länder. Flera länder, särskilt (men inte uteslutande) höginkomstländer, är nära att uppfylla eller till och med överträffa målen år 2030. Till dessa länder hör Sverige, Australien, Portugal och Rwanda, där det sistnämnda är listans undantag i egenskap av det enda låginkomstlandet. Dessa länder har många lärdomar att erbjuda resten av världen, särskilt Sverige, som är ett exempel på framgång. I Sverige finns världsberömda hälsoregister, organiserade hälsoprogram och

evidensbaserat beslutsfattande. Dessutom har man utvecklats strategier för att förbättra vaccinationstäckningen både för män och kvinnor och ökad täckning av screening. Slutligen, och kanske viktigast av allt, har man ett politiskt engagemang på hög nivå inom landet. Som ett resultat av dessa organiserade insatser kommer Sverige sannolikt att vara det första landet som lyckas eliminera livmoderhalscancer till år 2030.

Baserat på insikterna från de experter som intervjuats, publicerade evidens och lärdomar från länder som går i spetsen för eliminering av livmoderhalscancer, rekommenderar Economist Impact en 10-punkters grundplan för beslutsfattare att överväga när de utvecklar nationella strategier som syftar till att eliminera livmoderhalscancer.

10-punktsplanen för eliminering av livmoderhalscancer

Punkt 1

Bygg upp politiskt engagemang och drivkraft

Punkt 2

Säkerställ samarbete mellan flera intressenter

Punkt 3

Prioritera HPV inom nationella cancerpolicyer och vaccinationsscheman

Punkt 4

Generera data genom utveckling av robusta register

Punkt 5

Inkludera screening och vaccination i det allmänna hälsoskyddet

Punkt 6

Förstå målpopulationen och utforma lanseringen av organiserade och tillgängliga immuniseringsprogram

Punkt 7

Säkerställ rättvis tillgång till vaccinationer och screening för hela befolkningen

Punkt 8

Ta itu med de hinder som vaccinationstvekan och desinformation utgör

Punkt 9

Säkerställ rättvis tillgång till högkvalitativ behandling och optimala vårdvägar

Punkt 10

Dra lärdom av covid-19-pandemin för att bygga upp ett anpassningsbart system och skala upp screening- och vaccinationstäckningen

Många länder har i och för sig gjort betydande framsteg i sina ansträngningar att eliminera livmoderhalscancer, där Sverige har föresatt sig att bli det första landet att uppnå detta före 2030, följt av Australien år 2035. Men alla länder som studeras i denna rapport har visat att politiskt åtagande är den viktigaste grunden för att uppnå detta ambitiösa mål. Detta politiska åtagande bygger ofta på evidensbaserat beslutsfattande, vilket kräver att aktörer från hälso- och vetenskapsvärlden tar på

sig ansvaret för att generera data för att förstå och kommunicera de verkliga behoven hos ländernas unika befolkningar. 10-punktsplanen bildar en grund för åtgärder som varje land bör överväga när de utvecklar nationella strategier och implementerar åtgärder som syftar till att eliminera livmoderhalscancer. Rekommendationerna i denna grundplan kommer inte bara att minska skattetrycket, utan även säkerställa att kvinnor skyddas mot denna cancer som kan förebyggas.

Även om alla ansträngningar har gjorts för att verifiera att denna information är korrekt kan Economist Impact inte ta något ansvar för att någon person förlitar sig på denna rapport eller på någon av de uppgifter, åsikter eller slutsatser som läggs fram i denna rapport. De resultat och synpunkter som uttrycks i rapporten återspeglar inte nödvändigtvis sponsorns åsikter.